

KODEKS
KORPORATIVNOG
UPRAVLJANJA
NACRT

SADRŽAJ

Uvodne odredbe

- Svrha Kodeksa
- Način primjene Kodeksa
- Izvještavanje o primjeni Kodeksa
- Provedba i izvještavanje

1. poglavlje: Vodstvo

2. poglavlje: Dužnosti članova uprave i nadzornog odbora

3. poglavlje: Imenovanje članova uprave i nadzornog odbora

4. poglavlje: Nadzorni odbor i njegovi odbori

5. poglavlje: Uprava

6. poglavlje: Primici članova uprave i nadzornog odbora

7. poglavlje: Rizici, unutarnja kontrola i revizija

8. poglavlje: Objavljivanje i transparentnost

9. poglavlje: Dioničari i glavna skupština

10. poglavlje: Dionici i korporativna društvena odgovornost

Dodaci:

A. Definicije

B. Primjena Kodeksa na društva s monističkim ustrojem

C. Popis pravnih izvora i pravila o uvrštenju

UVODNE ODREDBE

Svrha Kodeksa

Svrha je Kodeksa promicanje djelotvornog upravljanja i odgovornosti u društvima čije su dionice uvrštene na uređeno tržište Zagrebačke burze. Upravljanje uključuje rukovođenje poslovima, ali upravljanje i rukovođenje poslovima nisu istoznačnice. Rukovođenje poslovima odnosi se na svakodnevno donošenje odluka, dok je svrha upravljanja uspostaviti viziju i standarde koji utječu na te odluke. Upravljanje uključuje pitanja kao što su svrha društva, odnosi s drugim osobama i očekivano ponašanje vođa i radnika društva.

Društva s dobrim standardom upravljanja i transparentnosti lakše privlače kapital zbog većeg povjerenja ulagatelja. Korist ne nastaje samo za pojedinačna društva nego za tržište i državu u cjelini. Društva s dobrim upravljanjem imaju više izgleda za dugoročni uspjeh, a od čega koristi imaju oni koji ulažu u društvo, oni koji rade za društvo, kao i gospodarstvo države. Društva koja se ponašaju etično i imaju konstruktivne odnose s dionicima razvijaju dobar ugled, što im pomaže održavati svoj uspjeh.

Kodeks je zadnji put izmijenjen 2010. godine, od kada su se zbile dubinske promjene kako u hrvatskom pravu tako i u pravu Europske unije te su postignuti znatni napredci u razumijevanju čimbenika i prakse koja pridonosi dobrom upravljanju.

Novi Kodeks odražava taj razvoj te nastoji uskladiti standarde koji se očekuju od uvrštenih društava sa standardima u drugim europskim državama sa sličnim tržištima kapitala, odražavajući pritom posebne okolnosti u Republici Hrvatskoj. Ako društva usvoje standarde iz Kodeksa, to će pokazati ulagateljima da mogu s povjerenjem ulagati na hrvatskom tržištu.

Općeniti trend koji je se odražava u novom Kodeksu jest da se korporativno upravljanje sagledava šire nego do sada. Iako su usklađenost i kontrola i dalje važni, čine samo jedan aspekt dobrog upravljanja. Pristup društva upravljanju sastavni je dio načina na koji se donose odluke te procjenjuju rizici i prilike. Ono stoga ima veliku važnost za strategiju društva i način na koji ono vodi svoje poslovanje.

Sve se više prepoznaje da se korporativno upravljanje ne svodi samo na odgovornost koju društva imaju prema svojim dioničarima, nego i na odgovornost prema drugim dionicima i cjelokupnom društvu. Nemogućnost da se zadrži njihova podrška, bilo zbog toga što se društvo ponaša nepropisno bilo zbog dojma da društvo zanemaruje interese dionika, može biti jednako štetna za ugled društva, dugoročni napredak i za interese dioničara kao i neuspjesi strategije ili poslovnog modela.

Ovaj širi fokus sadrži implikacije za osobe, politike i procese koji čine sustav korporativnog upravljanja društava. Na primjer, Kodeks preporučuje da društva prilikom imenovanja članova uprave i nadzornog odbora ne traže samo izravno iskustvo u određenom sektoru nego da imaju za cilj sastaviti raznoliku upravu i nadzorni odbor koji mogu pridonijeti društvu svojim različitim perspektivama. Također

potiče društva da ne gledaju na nadzorni odbor samo kao na tijelo koje nadzire upravu, već kao na izvor stručnosti i konstruktivnih savjeta.

Ovaj Kodeks kraći je od izdanja iz 2010. godine, djelomično zbog toga što su neka pitanja iz ranijeg izdanja sada obuhvaćena zakonom, ali i zbog odražavanja želje Hanfe i Zagrebačke burze da smanje administrativni teret povezan s izvještavanjem društava o usklađenosti s Kodeksom. Iz tog je razloga pojednostavljen je postupak izvještavanja.

Kraći Kodeks i pojednostavljeni okvir izvještavanja treba dovesti do veće odgovornosti, kao i do viših standarda, s obzirom na to da je fokus na politikama i praksama koje najviše pridonose dobrom upravljanju i informacijama koje su najvažnije ulagateljima i drugim osobama prilikom prosudbe društava.

Ovi rezultati mogu se postići samo ako društva prihvate duh Kodeksa i novog okvira izvještavanja. Kodeksom se potiču sva uvrštena društva da ga prepoznaju kao priliku za poboljšanje dugoročnih rezultata i da pokažu svojim ulagateljima i drugim dionicima da su kao društvo predani visokim standardima i voljni uključiti se u smisleni dijalog.

Način primjene Kodeksa

Kodeks se primjenjuje na sva društva čije su dionice uvrštene na uređeno tržište Zagrebačke burze (ZSE).

Svako poglavlje Kodeksa sastoji se od svrhe, načela i odredbi.

- Svrha opisuje zašto su pitanja u tom poglavlju važna za djelotvorno upravljanje. Navodi se samo u cilju pojašnjenja, a od društava se ne zahtijeva da postupaju po njima ili izvještavaju o njima.
- Načela opisuju općenite ciljeve koje društva moraju postići. Društva bi trebala osigurati da njihove mjere upravljanja ispunjavaju te ciljeve.
- Odredbe određuju dobre prakse koje omogućavaju društvima da ispunjavaju ciljeve utvrđene u načelima. Društva se moraju pridržavati odredaba Kodeksa ili objasniti razloge iz kojih ih se ne pridržavaju.

Odnos sa zakonom i Pravilima Zagrebačke burze

Neki dijelovi Kodeksa preklapaju se s prisilnim zakonskim odredbama i Pravilima Zagrebačke burze. U većini su slučajeva odredbe u Kodeksu detaljnije ili postavljaju više standarde od takvih prisilnih pravnih normi ili zahtjeva Zagrebačke burze. Stoga usklađenost sa zakonom ili pravilima o uvrštenju, iako nužna, sama po sebi možda neće biti dovoljna za usklađenost s odredbama ovog Kodeksa. Također, pridržavanje odredaba Kodeksa ne oslobađa društva od obveze da se pridržavaju zakona ili Pravila Zagrebačke burze.

Dodatak C sadržava sažetak pravnih izvora i pravila o uvrštenju koje društva moraju uzeti u obzir prilikom razmatranja kako primijeniti Kodeks.

Primjena kodeksa na društva s monističkim ustrojem

Kodeks je napisan za primjenu društava s dualističkim ustrojem – odnosno za društva koja imaju nadzorni odbor i upravu, s obzirom na to da je to najčešća struktura upravljanja hrvatskih uvrštenih društava.

Od društava s upravnim odborom ipak se zahtijeva da izvještavaju o svojem postupanju u skladu s odredbama Kodeksa. Dodatak B sadrži manji broj odredbi koje su posebno usmjerene na ta društva i koje zamjenjuju odgovarajuće odredbe napisane za društva s dualističkim ustrojem. Dodatak također sadrži smjernice o tome kako društva s upravnim odborom moraju tumačiti ostale odredbe Kodeksa.

Izještavanje o primjeni Kodeksa

Društva moraju jednom godišnje ispuniti i objaviti upitnik opisujući kako su primjenjivala Kodeks.

Ako se društvo ne pridržava neke odredbe Kodeksa, tada mora:

- Objasniti u čemu se društvo ne pridržava odredbe Kodeksa i iz kojeg razloga, uz naznaku posebnih okolnosti koje se tiču tog društva
- opisati mjere koje je poduzelo umjesto pridržavanja odredbi Kodeksa kako bi ispunilo ciljeve utvrđene u odgovarajućem načelu Kodeksa i
- ako se društvo namjerava pridržavati odredbe Kodeksa u budućnosti, naznačiti kada će početi tako postupati.

Uprava je odgovorna za nadzor nad ispunjavanjem godišnjeg upitnika o usklađenosti, uključujući objašnjenja za sve slučajeve neusklađenosti s Kodeksom. Prije nego što bude objavljen, završeni upitnik mora odobriti nadzorni odbor društva.

Datum stupanja na snagu

Ovaj Kodeks primjenjuje se na poslovne godine koje počinju na ili nakon 1. siječnja 2020.

1. POGLAVLJE: VODSTVO

Svrha

Nadzorni odbor i uprava imaju različite uloge, ali dijele odgovornost za dugoročni uspjeh društva i osiguranje da su politike, ljudi i procesi društva usmjereni tome cilju. Tu zajedničku odgovornost mogu ostvariti samo kroz iskrenu suradnju.

Uloga nadzornog odbora ne sastoji se samo od imenovanja i nadgledanja uprave. Također bi trebao biti usko uključen u postavljanje strateškog smjera društva i biti izvor usmjeravanja i konstruktivnog propitkivanja uprave.

Članovi nadzornog odbora često će imati potrebno znanje i iskustvo koje nadopunjuje stručnost uprave. Članovi nadzornog odbora mogu osigurati objektivni uvid u način na koji uprava može promicati najbolji interes društva. Uprava mora gledati nadzorni odbor kao važnog saveznika, a ne kao organ čiji utjecaj želi ograničiti ili od kojega mora sakrivati informacije.

S druge strane, nadzorni odbor mora biti voljan pružiti upravi svu potrebnu potporu te se pritom suzdržavati od uplitanja u svakodnevno rukovođenje društvom. Također mora osigurati da bliska suradnja s upravom ne umanjuje objektivnost s kojom nadzorni odbor izvršava svoje funkcije usmjeravanja i nadgledanja.

Članovi uprave i nadzornog odbora imaju osobitu odgovornost za uspostavljanje kulture i vrednota društva, stoga moraju postaviti jasna očekivanja za sebe i za radnike o načinu ponašanja prema kolegama i vanjskim dionicima.

Načela

- A. Nadzorni odbor i uprava osigurati će da društvo ima uspostavljenu strategiju, resurse, sustav upravljanje rizicima i unutarnje kontrole te odnose s dioničarima koji podupiru dugoročni uspjeh društva.**
- B. Nadzorni odbor i uprava osigurati će odgovarajuće sustave koji im omogućuju djelotvornu suradnju u najboljim interesima društva.**
- C. Članovi nadzornog odbora i uprave djelovati će s integritetom i u skladu sa zakonom i unutarnjim pravilima ponašanja društva te će svojim ponašanjem postaviti primjer za sve radnike.**

Odredbe

Suradnja

1. Statut društva i drugi interni dokumenti moraju jasno odrediti ovlasti nadzornog odbora i uprave, u skladu s mjerodavnim zakonima i aranžmanima prema kojima uprava i nadzorni odbor surađuju. Statut društva mora biti dostupan bez naknade na mrežnim stranicama društva.

2. U statutu društva moraju biti utvrđene odluke i pravni poslovi za koje je potrebno odobrenje nadzornog odbora i one o kojima se uprava mora savjetovati s nadzornim odborom prije donošenja odluke. Za važne odluke koje utječu na strategiju društva, rashode, izloženost riziku i ugled potrebno je tražiti odobrenje nadzornog odbora.
3. Nadzorni odbor mora osigurati da uprava omogući nadzornom odboru i njegovim odborima pravodoban pristup objektima i prostorijama društva kao i višem rukovodstvu i radnicima kada je to potrebno za izvršavanje njihovih dužnosti te svim dokumentima koji su potrebni u te svrhe. Ove procedure moraju biti utvrđene u statutu društva.
4. Uz zakonom predviđena izvješća, uprava mora izvještavati nadzorni odbor u redovitim intervalima o operativnim rezultatima društva, financijskoj situaciji, znatnijim financijskim i nefinancijskim rizicima i rezultatima interakcija s dioničarima i ostalim dionicima. Uprava i nadzorni odbor moraju se sporazumjeti oko oblika i učestalosti ovih izvještaja.
5. Predsjednik uprave mora odmah obavijestiti nadzorni odbor ako nastane ili je vjerojatno da će nastati događaj koji potencijalno može znatno utjecati na rezultate, financijski položaj ili ugled društva.

Pravilnik ponašanja

6. Nadzorni odbor i uprava moraju se složiti i usvojiti pravilnik ponašanja u kojem će odrediti očekivano ponašanje članova uprave i nadzornog odbora, radnika i drugih koji djeluju za račun društva te precizirati mjere koje će biti poduzete u slučaju kršenja pravilnika. Nadzorni odbor mora nadgledati provođenje pravilnika ponašanja i pratiti njegovu djelotvornost. Pravilnik ponašanja mora biti dostupan bez naknade na mrežnim stranicama društva.

2. POGLAVLJE: DUŽNOSTI ČLANOVA UPRAVE I NADZORNOG ODBORA

Svrha

Da bi društvo ostvarilo dugoročni uspjeh, vodstvo društva mora se posvetiti postizanju toga cilja. Uspjeh bi mogao biti ugrožen ako članovi uprave i nadzornog odbora umjesto toga odluče slijediti vlastite ciljeve, što se ponekad može sukobljavati s najboljim dugoročnim interesima društva.

Stoga je nužno da svi članovi uprave i nadzornog odbora imaju zajedničku dužnost uvijek staviti interese društva na prvo mjesto i riješiti sve sukobe interesa. Ovo se odnosi kako na članove nadzornog odbora tako i na članove uprave, neovisno o tome je li ih imenovala glavna skupština, većinski dioničari ili radnici.

Načela

D. Članovi nadzornog odbora i uprave postupat će u najboljem dugoročnom interesu društva, a ne u vlastitom interesu ili interesu pojedinačnih dioničara ili drugih strana. Pri ocjeni interesa društva članovi uprave i nadzornog odbora uzet će u obzir interese radnika, dioničara (uključujući manjinske dioničare) i druge dionike.

Sukob interesa

7. Članovima uprave i nadzornog odbora ne bi smjelo biti dopušteno donositi odluke temeljene na osobnim interesima ili interesima s njima povezanih osoba te ne bi smjeli sudjelovati u odlukama u vezi s kojima su u sukobu interesa. Nadzorni odbor mora odobriti politiku za upravljanje sukobom interesa koja mora biti dostupan bez naknade na mrežnim stranicama društva.
8. Ako član uprave ili nadzornog odbora smatra da je u potencijalnom sukobu interesa u pogledu određene odluke, mora obavijestiti druge članove uprave ili nadzornog odbora. Članovi uprave moraju također obavijestiti i predsjednika nadzornog odbora. Nadzorni odbor mora čuvati evidenciju o svim obavijestima koje se odnose na sukob interesa.
9. Ako član uprave ili nadzornog odbora ima razloga smatrati da drugi član uprave ili nadzornog odbora nije prijavio postojeći ili potencijalni sukob interesa, o tome mora obavijestiti predsjednika nadzornog odbora. Ako netko od njih smatra da je predsjednik u sukobu interesa, mora obavijestiti zamjenika predsjednika.

Zabrana konkurencije

10. Članovi nadzornog odbora i uprave ne smiju obavljati djelatnosti koje se natječu s poslovanjem društva, bilo za svoj bilo za tuđi račun. Ne smiju biti članovi uprave ili nadzornog odbora društava koja obavljaju takve djelatnosti niti držati znatne udjele u tim društvima. Članovi uprave i nadzornog odbora trebaju obavijestiti tajnika društva o svim udjelima u takvim društvima. Detalji tih udjela trebaju biti dostupni bez naknade na mrežnim stranicama društva.

Transakcije s povezanim stranama

11. Nijedna transakcija između članova uprave ili nadzornog odbora i društva (ili osoba povezanih s bilo kojom stranom) ne može se sklopiti bez prethodnog odobrenja nadzornog odbora. Fer vrijednost svih takvih transakcija treba potvrditi neovisni stručnjak te njegovo izvješće treba biti dostupno bez naknade na mrežnim stranicama društva.
12. Nadzorni odbor mora osigurati da se usvoje procedure za odobravanje i objavljivanje takvih transakcija koje će biti u skladu sa zakonskim odredbama i standardima financijskog izvještavanja. Revizijski odbor mora ocjenjivati djelotvornost tih procedura najmanje jednom godišnje.

3. POGLAVLJE: IMENOVANJE ČLANOVA UPRAVE I NADZORNOG ODBORA

Svrha

Ključno je odabrati prave osobe za određene uloge, kao i osigurati da cjelokupan sastav i ravnoteža uprave i nadzornog odbora odgovaraju okolnostima društva. Potrebno je vrlo pažljivo precizirati svojstva koja su potrebna za svako imenovanje i koju se prazninu time namjerava popuniti te naposljetku odabrati pravu osobu.

Potrebe društva neizbježno će se mijenjati tijekom vremena, kao i okolina u kojoj društva posluju. Važno je gledati u budućnost u cilju da se velike promjene prepoznaju na vrijeme, kako bi se uprava i nadzorni odbor po potrebi mogli obnoviti tako da budu spremni za nadolazeće izazove. Uprava koja je sastavljena da se nosi s jučerašnjim problemima možda se neće znati nositi s problemima sutrašnjice.

Načela

E. Nadzorni odbor osigurat će da su ustanovljene formalne i transparente procedure za imenovanje članova uprave i nadzornog odbora, kao i da postoji dobar plan nasljeđivanja za upravu i nadzorni odbor.

Odredbe

Uloga nadzornog odbora

13. Nadzorni odbor mora biti odgovoran za imenovanje i opoziv članova uprave i za preporučivanje kandidata nadzornog odbora glavnoj skupštini. Također mora osigurati i postojanje formalnih i transparentnih procedura za imenovanje za upravu i nadzorni odbor.
14. Nadzorni odbor mora svakih pet godina postaviti kao cilj postotak ženskih članova nadzornog odbora i uprave koji se mora ostvariti u sljedećih pet godina. Svaki cilj mora biti objavljen u godišnjem izvješću zajedno s objašnjenjem zašto je odabran te planom ostvarenja. Napredovanje prema planu mora biti objavljeno svake godine.

Uloga odbora za imenovanja

15. Glavne odgovornosti odbora za imenovanja:
 - nadgledanje procesa imenovanja za nadzorni odbor i upravu kako bi se osiguralo da je pošten i transparentan
 - razvijanje opisa uloga i kandidata za svako ispražnjeno mjesto u skladu s profilom uprave ili nadzornog odbora (po potrebi, uz savjetovanje s predsjednikom uprave odnosno nadzornog odbora) te identificiranje i preporuka odgovarajućih kandidata nadzornom odboru
 - prilikom traženja neovisnih kandidata nadzornog odbora, potvrda da su kandidati neovisni (prema definiciji u Dodatku A)

- dogovaranje uvjeta imenovanja s potencijalnim novim članovima uprave odnosno nadzornog odbora, uključujući očekivano vrijeme potrebno za vršenje njihove funkcije
- pripremanje plana sukcesije za ponovno imenovanje ili zamjenu članova nadzornog odbora i uprave, uz savjetovanje s predsjednikom nadzornog odbora odnosno uprave
- nadgledanje napretka u postizanju ciljanog postotka ženskih članova uprave i nadzornog odbora i
- nadgledanje politike uprave pri odabiru i imenovanju višeg rukovodstva.

Odabir članova nadzornog odbora na glavnoj skupštini

16. Prilikom predlaganja kandidata za nadzorni odbor glavnoj skupštini, društvo će, u materijalima za glavnu skupštinu, pružiti sljedeće informacije:

- životopis kandidata, u kojem su navedene vještine, znanje, obrazovanje i iskustvo koje će omogućiti da djelotvorno obavlja ulogu člana nadzornog odbora
- objašnjenje o tome kako kandidat doprinosi profilu nadzornog odbora
- bilo koje odnose između kandidata i društva ili osoba povezanih s društvom
- je li kandidat predložen kao neovisni član nadzornog odbora i ako jest, zašto nadzorni odbor smatra da je kandidat neovisan i
- ostale aktivnosti kandidata, uključujući članstvo u nadzornom odboru ili upravi drugih društava.

17. U slučaju da je predložen trenutni član nadzornog odbora, materijali za glavnu skupštinu trebaju uključivati informacije o prisutnosti toga člana sjednicama nadzornog odbora i njegovih odbora tijekom prijašnjeg mandata, kao i zaključke iz posljednje procjene njihovih rezultata.

18. Navedeni podaci također bi trebaju biti objavljeni kada se imenuje predstavnik radnika ili drugi član nadzornog odbora kojeg ne biraju dioničari na glavnoj skupštini.

4. POGLAVLJE: NADZORNI ODBOR I NJEGOVI ODBORI

Svrha

Nadgledanje uprave i njezina izvršavanja dužnosti čini samo jedan dio uloge djelotvornog nadzornog odbora. Nadzorni odbor također treba biti uključen u utvrđivanje i nadgledanje strategije i kulture društva te osigurati da uprava razumije rizike i mogućnosti te okolinu u kojoj posluje.

Nadzorni odbor mora moći donijeti objektivnu i informiranu prosudbu u oba svojstva. Iz tog razloga važno je imati ispravan sastav nadzornog odbora te ga ocjenjivati u skladu s promjenama okolnosti društva.

Nadzorni odbor mora imati potrebnu stručnost da bi mogao razumjeti informacije koje prima u svojoj nadzornoj ulozi i da bi svojim idejama mogao pridonijeti razvoju strategije društva. Nadzorni odbor također mora imati dostatnu razinu neovisnosti. Neovisnost ne podrazumijeva samo nepostojanje sukoba interesa nego i stav, kao na primjer spremnost da se postave složena pitanja, da se preispitaju postojeće politike i predlože promjene tamo gdje su potrebne. Raznolikost je također važan čimbenik kojim se osigurava da su sagledane različite perspektive postupka donošenja odluka unutar nadzornog odbora.

Čak ni najpažljivije sastavljeni nadzorni odbor neće moći djelotvorno djelovati bez odgovarajućih procedura, potpore, informacija i obuke. Predsjednik nadzornog odbora ima osobitu odgovornost pobrinuti se da to bude osigurano te planirati programe rada i dnevni red sastanaka, kako bi nadzorni odbor na najbolji mogući način iskoristio svoje vrijeme. Predsjednik nadzornog odbora treba osigurati da nadzorni odbor redovito ocjenjuje svoje rezultate kako bi se identificirali načini na koji može povećati svoju djelotvornost.

Neke funkcije nadzornog odbora mogu zahtijevati detaljno razmatranje i znatnu količinu vremena, posebice za neovisne članove nadzornog odbora. Stoga je razumno delegirati neke od ovih funkcija na odbore nadzornog odbora (što je u slučaju revizijskog odbora zakonska obveza). U ovim slučajevima, iako je zadatak delegiran odboru, odgovornost i posljednja ovlast za donošenje odluke treba ostati na nadzornom odboru, jer je uloga odbora dati nadzornom odboru informiranu preporuku.

Načela

F. Nadzorni odbor bit će sastavljen tako da može djelotvorno izvršavati strateške i nadzorne zadatke, poticati raznolikost razmišljanja u svojim raspravama te donositi neovisne i objektivne procjene.

G. Nadzorni odbor osigurat će politike, procese, informacije, vrijeme i resurse koji su mu potrebni za djelotvorno i učinkovito funkcioniranje.

H. Nadzorni odbor osnovat će svoje odbore koje će mu pomoći u poduzimanju njegovih zadataka i osigurati da su sastavljeni i da raspolažu resursima koji su potrebni za djelotvorno izvršavanje dužnosti.

I. Članovi nadzornog odbora i njegovih odbora izvršavat će svoje dužnosti s dužnom pažnjom i posvetiti dostatno vrijeme svojim dužnostima.

Odredbe

Odgovornosti nadzornog odbora

19. Osim posebnih funkcija predviđenih u Kodeksu, zadaci nadzornog odbora uključuju:

- imenovanje i razrješivanje članova uprave te planiranje nasljeđivanja
- doprinos razvoju i odobravanje strategije društva, poslovnog plana i proračuna i
- nadziranje ostvarenih rezultata uprave u postizanju ciljeva i načinu na koji vrši svoje dužnosti, kao i načina na koji surađuje s dioničarima i dionicima.

Sastav

20. Nadzorni odbor mora imati dovoljno članova kako bi mogao djelotvorno izvršavati svoje dužnosti i dužnosti svojih odbora. Mora sačiniti profil nadzornog odbora koji određuje najmanji broj članova te kombinaciju vještina, znanja i obrazovanja, kao i profesionalnog i praktičnog iskustva koje se zahtijeva u nadzornom odboru.

21. Nadzorni odbor treba uključiti članove različitih spolova, dobi, profila i iskustava kako bi se osigurala raznolikost perspektiva prilikom donošenja odluka.

22. Većina članova nadzornog odbora mora biti neovisna. Ili predsjednik ili zamjenik predsjednika nadzornog odbora (ili obojica) moraju biti neovisni.

Predsjednik

23. Osim posebnih funkcija predviđenih u Kodeksu, predsjednik nadzornog odbora treba:

- osigurati da nadzorni odbor, njegovi odbori i pojedini članovi raspolažu resursima, podrškom i informacijama koje su im potrebne za djelotvorno djelovanje
- predsjedati sjednicama nadzornog odbora na način koji potiče otvorenu i smislenu raspravu
- održavati kontakt i osigurati suradnju s upravom i
- osigurati uredan i učinkovit rad glavne skupštine.

Odbori nadzornog odbora

24. Nadzorni odbor mora osnovati najmanje odbor za imenovanja, odbor za primitke i revizijski odbor. Nadzorni odbor treba utvrditi mandat i aktivnosti svakog svog odbora.
25. Kada nadzorni odbor ima manje od pet članova, funkcije odbora za imenovanja i odbora za primitke mogu se kombinirati u jednom odboru.
26. Nadzorni odbor mora osigurati da članovi svakog njegovog odbora imaju potrebne vještine, znanje i obrazovanje, kao i profesionalno i praktično iskustvo za djelotvorno izvršavanje odgovornosti odbora.
27. Svaki odbor treba imati najmanje tri člana. Većina članova svakog odbora moraju biti neovisni, a predsjednik mora biti neovisan član nadzornog odbora. Članovi uprave ne mogu biti članovi odbora nadzornog odbora.
28. Opis poslova svakog odbora treba biti dostupan bez naknade na mrežnim stranicama društva. Društvo mora uključiti izvješće o radu svakog odbora nadzornog odbora u godišnje izvješće, u što mora uključiti informacije o broju održanih sastanaka i članovima odbora.

Vremensko opterećenje

29. Očekivano vremensko opterećenje svakog člana nadzornog odbora mora biti određeno u trenutku njegova imenovanja. Mora uključivati vrijeme potrebno za odbore nadzornog odbora, kao i za sam nadzorni odbor. Jednom godišnje društvo mora objaviti evidenciju prisutnosti svakog člana u na sjednicama nadzornog odbora i njegovim odborima.
30. Članovi nadzornog odbora moraju obavijestiti tajnika društva o svojem članstvu u nadzornom odboru ili upravi drugih društava.

Učestalost i način održavanja sjednica

31. Učestalost sjednica nadzornog odbora mora biti utvrđena u skladu s potrebama društva, ali će se održati najmanje jednom svaka tri mjeseca. Predsjednik nadzornog odbora treba osigurati postojanje radnog plana i da vrijeme održavanja i dnevni red budućih sastanaka omogući nadzornom odboru djelotvorno i na vrijeme obavljanje svoje dužnosti. Odbori nadzornog odbora se moraju sastajati toliko često koliko je potrebno da djelotvorno obavljaju svoje dužnosti te moraju redovito izvještavati nadzorni odbor o svojim djelatnostima.
32. Uobičajeno je da članovi uprave mogu prisustvovati sjednicama nadzornog odbora, međutim nadzorni odbor mora imati pravo sastajati se bez sudjelovanja uprave kada smatra da je to prikladno. Članovi uprave ne bi trebali prisustvovati sastancima na kojima nadzorni odbor raspravlja o rezultatima i primicima uprave i njezinih članova. Osobe koje nisu članovi odbora nadzornog odbora mogu sudjelovati na sjednicama odbora samo na poziv odbora.

Potpورا

33. Društvo mora odrediti osobu koji će izvršavati dužnosti tajnika društva. Ova osoba mora biti odgovorna za to da se postupa u skladu s procedurama nadzornog odbora, savjetovati nadzorni odbor o pitanjima upravljanja, pružati potporu predsjedniku nadzornog odbora i pomoći nadzornom odboru i njegovim odborima da učinkovito funkcioniraju.

Kvaliteta i pravodobnost informacija

34. Svi materijali potrebni za sjednicu nadzornog odbora ili odbora nadzornog odbora moraju biti dostavljeni njihovim članovima najkasnije tjedan dana prije sjednice.
35. Zapisnik sa sjednice nadzornog odbora mora biti dostupan svim članovima nadzornog odbora. Zapisnik mora biti sastavljen jasno i u skladu sa zakonom. Izvještavanje o svim odlukama treba biti popraćeno rezultatima glasanja, ako je primjenjivo, uključujući i detalje o glasovanju pojedinih članova.
36. Nadzorni odbor ima pravo primati informacije ili savjete od osoba izvan društva na trošak društva ako smatra da je to potrebno za uspješno izvršavanje njegovih dužnosti. Navedeni postupak treba biti preciziran u statutu društva.

Obuka i razvoj

37. Predsjednik mora osigurati da svi članovi nadzornog odbora pri imenovanju prime uvodnu obuku za svoju ulogu, kao i kontinuiranu obuku i obrazovanje da bi osvježili i poboljšali svoje vještine i znanje.
38. Predsjednik mora osigurati da nadzorni odbor prima redovite novosti i sažetke od uprave i stručnjaka o pitanjima koja su važna za društvo i njihove dužnosti kao članova nadzornog odbora.

Ocjenjivanje nadzornog odbora

39. Nadzorni odbor najmanje jednom godišnje treba ocijeniti svoju djelotvornost i sastav, kao i svojih odbora te pojedinačne rezultate članova. Ocjenjivanje mora voditi predsjednik odnosno zamjenik predsjednika ako predsjednik nije neovisan.
40. Ocjenjivanje mora uključivati pregled profila nadzornog odbora i utjecati na odluku o sveukupnoj veličini i sastavu nadzornog odbora i njegovih odbora kao i to da se pojedini članovi nadzornog odbora preporuče za ponovno imenovanje. Ocjenjivanjem je također potrebno identificirati ima li mjesta poboljšanjima u funkcioniranju i pripremanju sjednica odbora.
41. Izvješće o ocjeni nadzornog odbora i njegovih odbora treba biti uključeno u godišnje izvješće. U izvješću mora biti navedeno kako je ocjenjivanje provedeno, jesu li angažirani vanjski ocjenjivači i s kime se konzultiralo tijekom postupka. U izvješću moraju biti sažete radnje koje su poduzete ili će biti poduzete na temelju rezultata ocjenjivanja.

5. POGLAVLJE: UPRAVA

Svrha

Uprava je prvenstveno odgovorna za poslovanje, za postizanje postavljenih i strateških ciljeva i za održavanje ugleda odgovornog i vjerodostojnog društva.

Stoga je ključno osigurati da uprava ima potrebne sposobnosti i resurse za djelotvorno obavljanje svojih dužnosti te da se rezultati uprave i pojedinih članova redovito provjeravaju, a svi se nedostaci rješavaju pravodobno, prije nego što prouzrokuju gubitak vrijednosti ili ugleda.

Načelo

J. Uprava će imati potrebne vještine, znanje, obrazovanje, iskustvo i raznolikost kako bi uspješno obavljala svoje zajedničke dužnosti. Svaki pojedini član imat će odgovarajuću stručnost koja je potrebna za njegove konkretne dužnosti.

Odredbe

Dužnosti uprave

42. Dužnosti uprave moraju uključivati:

- razvijanje i provedbu strategije i poslovnih planova društva
- upravljanje djelatnostima i resursima društva
- ostvarivanje vrijednosti i etike društva
- odabir i imenovanje članova višeg rukovodstva
- implementaciju djelotvornih sustava upravljanja rizicima i unutarnje kontrole i
- održavanje konstruktivnih odnosa sa svim dioničarima i s važnim dionicima.

43. Uprava mora usvojiti vlastiti poslovnik o radu koji definira raspodjelu odgovornosti i način suradnje između članova uprave, uključujući procedure za održavanje sjednica i donošenja odluka. Poslovnik o radu uprave mora odobriti nadzorni odbor.

44. U slučaju grupe, uprava vodećeg društva mora osigurati djelotvoran nadzor nad aktivnostima drugih društava u grupi, kao i postojanje odgovarajuće suradnje unutar grupe, uključujući suradnju između nadzornog odbora i odbora nadzornog odbora vodećeg društva i društava kćeri.

Sastav

45. Nadzorni odbor mora osigurati da uprava ima dovoljno članova za djelotvorno izvršavanje svojih odgovornosti. Treba sačiniti profil uprave koji određuje najmanji broj članova te kombinaciju članova koji posjeduju vještine, znanja i obrazovanje, kao i profesionalno i praktično iskustvo koje se zahtijeva za upravu.

Predsjednik

46. Predsjednik uprave treba biti osoba sa sveobuhvatnom odgovornošću za svakodnevno poslovanje društva: Predsjednik mora:

- voditi razvoj i provedbu strategije društva, poslovnog plana i proračuna
- dodijeliti odgovornosti drugim članovima uprave i nadgledati njihovu izvedbu
- osigurati da uprava funkcionira djelotvorno i
- održavati kontakt s nadzornim odborom, dioničarima i važnim dionicima.

Ograničenja drugih imenovanja

47. Članovi uprave moraju pribaviti prethodno odobrenje nadzornog odbora prije prihvaćanja imenovanja u upravu ili nadzorni odbor društva koje nije dio iste grupe. Članovi nadzornog odbora ne smiju držati više od dvije pozicije u upravi ili nadzornom odboru drugih društava.

Ocjena uprave

48. Nadzorni odbor mora najmanje jednom godišnje ocijeniti djelotvornost aranžmana za suradnju između nadzornog odbora i uprave, kao i adekvatnost podrške i informacija koje prima od uprave. Rezultati moraju biti uključeni u izvješće nadzornog odbora u godišnjem izvješću.

49. Najmanje jednom godišnje uprava mora ocijeniti vlastitu djelotvornost, kao i djelotvornost pojedinih članova te o zaključcima izvijestiti nadzorni odbor.

6. POGLAVLJE: PRIMICI ČLANOVA UPRAVE I NADZORNOG ODBORA

Svrha

Način motiviranja pojedinaca ima znatan učinak na njihovo djelovanje i ponašanje. Plan paketa primitaka može imati velik utjecaj u tom pogledu te se mora posvetiti posebna pozornost osmišljavanju paketa i procjeni jesu li ispunjeni rezultati ili drugi uvjeti.

Primici članova nadzornog odbora i uprave trebalo bi ih motivirati da djeluju u najboljem dugoročnom interesu društva, u skladu sa svojim dužnostima.

Najbolji način da se ovo postigne u odnosu na članove nadzornog odbora jest da ne primaju naknade povezane s učinkom koje bi mogle ugroziti njihovu neovisnost i objektivnost.

U odnosu na članove uprave, ciljevi za dobivanje bonusa povezanih s rezultatima moraju biti izazovni kako bi se nagrađivali samo iznimni rezultati. Ciljevi moraju biti osmišljeni tako da članovi uprave ne budu u iskušenju da preuzimaju prekomjerne rizike koji nisu u skladu sa strategijom ili da se ponašaju neetično.

Načelo

K. Nadzorni odbor osigurat će postojanje propisanih i transparentnih politika i postupaka za utvrđivanje primitaka za članove uprave koja usklađuje njihove interese s dugoročnim interesima društva i uspješnim i etičkim provođenjem strategije društva.

Odredbe

Uloga odbora za primitke

50. Glavne dužnosti odbora za primitke:

- preporučiti nadzornom odboru politike primitaka za članove uprave
- preporučiti svake godine nadzornom odboru primitak koji bi trebali primiti članovi uprave, temeljen na procjeni rezultata društva i njihovih osobnih rezultata, a nakon savjetovanja s predsjednikom uprave
- preporučiti politiku primitaka za članove nadzornog odbora, koja će biti uključena u statut društva ili dana na odobrenje glavnoj skupštini
- nadzirati iznos i strukturu primitaka višem rukovodstvu i radnicima kao cjelini te dati preporuke upravi u svezi njezinih politika i
- nadgledati pripremu zakonom propisanoga obveznog godišnjeg izvješća o primicima, za odobrenje nadzornog odbora.

Primici članova uprave

51. Nadzorni odbor mora odrediti godišnje primitke članovima uprave, utemeljene na preporukama odbora za primitke i u skladu s odobrenom politikom primitaka.

Politika primitaka mora biti pripremljena u skladu s odgovarajućim zakonskim zahtjevima.

52. Kod određivanja primitaka za članove uprave te ključnih pokazatelja uspješnosti koji se uzimaju u obzir pri određivanju dijela primitaka na temelju uspješnosti poslovanja mora se uzeti u obzir dogovorena strategija i sklonost preuzimanju rizika, gospodarsko okruženje unutar kojeg društvo posluje te plaća i uvjeti radnika unutar društva.
53. Ako su kao dio paketa primitaka članu uprave dodijeljene dionice, član uprave ne bi trebao raspolagati tim dionicama najmanje dvije godine od dana na koji su članu uprave dodijeljene dionice. Ako su kao dio paketa primitaka članu uprave dodijeljene dioničke opcije, član uprave ne bi trebao iskoristiti te opcije prije nego što protekne rok od dvije godine od dana na koji je član uprave stekao opciju. Politika primitaka treba uključivati odredbe koje će omogućiti društvu da povрати ili obustavi isplatu plaće ili dodjelu dionica te pobliže utvrdi okolnosti u kojima je prikladno tako postupiti.

Primici članova nadzornog odbora

54. Razina primitaka za predsjednika nadzornog odbora i odbora nadzornog odbora te za druge članove nadzornog odbora mora odražavati njihovu vremensku posvećenost i uključene odgovornosti.
55. Primici članovima nadzornog odbora neće uključivati varijabilne elemente ili druge elemente povezane s uspješnošću poslovanja.

Izveštavanje o primicima

56. Društva moraju učiniti dostupnom bez naknade na svojim mrežnim stranicama svoju politiku nagrađivanja koju su dioničari odobrili na glavnoj skupštini.
57. Godišnje izvješće o primicima mora uključivati podatke o primicima svakog pojedinog člana nadzornog odbora. Osim podataka koje zahtijeva zakon, izvješće mora uključivati podatke o:
- svim uplatama koje primi bilo koji član nadzornog odbora ili uprave društva od društva ili osobe povezane s društvom povrh primitaka koje su primili kao članovi uprave ili nadzornog odbora
 - svim zajmovima, predujmovima jamstava plaćenih svakom članu uprave od strane društva ili povezanih društava i
 - svim darovima, uslugama ili drugim povlasticama znatne vrijednosti koje je primio pojedini član nadzornog odbora ili uprave.

7. POGLAVLJE: RIZICI, UNUTARNJA KONTROLA I REVIZIJA

Svrha

Upravljanje rizicima i unutarnja kontrola sastavni su dio uspjeha društva. Sposobnost da se utvrde i ispune strateški ciljevi, da se iskoriste nove prilike i osigura dugoročni opstanak ovise o sposobnosti društva da prepozna i da rješava rizike s kojima se suočava.

Upravljanja rizicima i unutarnju kontrolu nikad ne bi trebalo gledati kao funkcije praćenja usklađenosti koje se mogu adekvatno obavljati na nižim razinama unutar društva. Te bi funkcije trebale biti ugrađene u strategiju društva, poslovni model i procese upravljanja, počevši od nadzornog odbora i uprave.

Najvažniji rizici razlikovat će se između društava, ali mogu uključivati financijske, operativne i organizacijske rizike, te vanjske rizike kao što su promjene u gospodarskim okolnostima ili rizike povezane s tehnologijom (na primjer prijetnje informatičkoj sigurnosti te konkurenti s novim poslovnim modelima).

Dobro upravljanje nadzornog odbora i uprave ne bi trebalo biti prepreka razumnom preuzimanju rizika, što je ključno za rast društva. Međutim, procjena rizika kao dio redovitoga poslovnog planiranja trebala bi koristiti boljem donošenju odluka, osigurati da nadzorni odbor i uprava, kao i rukovodstvo, brzo reagiraju na rizike kada se pojave. Pružanje jasnog objašnjenja u godišnjem izvješću društva o glavnim financijskim i nefinancijskim rizicima te o tome kako se njima upravlja može uvjeriti dioničare i druge osobe da nadzorni odbor i uprava razumiju izazove koji se pojavljuju i s njima se suočavaju.

Važna funkcija sustava unutarnje kontrole jest osiguranje pouzdanih informacija koje koriste upravi i koje se objavljuju u financijskim izvješćima i drugim obavijestima. Čvrste i neovisne unutarnje i vanjske istrage revizora ključne su komponente ovog sustava.

Načelo

L. Nadzorni odbor osigurat će ustrojenost djelotvornih struktura, politika i postupaka radi identificiranja, prijavljivanja, upravljanja i nadgledanja znatnih rizika s kojima se suočava društvo i osigurati neovisnost i djelotvornost funkcija unutarnje i vanjske revizije.

Odredbe

Uloga nadzornog odbora i uprave

58. Nadzorni odbor i uprava moraju zajednički definirati prirodu i opseg rizika koje društvo mora i koje je voljno preuzeti kako bi se postigli svi dugoročni strateški ciljevi („sklonost preuzimanju rizika”).

59. Uprava mora:

- prepoznati znatnije financijske, operativne i vanjske rizike povezane s ostvarenjem strategije i održavanjem aktivnosti društva
- pripremiti i održavati odgovarajuće sustave upravljanja rizicima i unutarnje kontrole radi upravljanja i izbjegavanja tih rizika i
- redovito izvještavati nadzorni odbor o statusu znatnih rizika.

Uloga revizijskog odbora

60. Revizijski odbor mora:

- nadzirati ispravnost i cjelovitost financijskih izvještaja i računovodstvenih politika društva i drugih službenih priopćenja povezanih s financijskim rezultatima društva
- nadgledati djelotvornost unutarnjih financijskih kontrola društva
- osigurati dostatnost, neovisnost i djelotvornost funkcije vanjske revizije
- osigurati neovisnost i dostatnost funkcije unutarnje revizije
- nadgledati provedbu mjera koje su određene kao rezultat vanjske i unutarnje revizije i vlastitog nadzora.

61. Ako to ne poduzme nadzorni odbor ili poseban odbor nadzornog odbora, revizijski odbor mora:

- nadzirati djelotvornost cjelokupne unutarnje kontrole društva i sustava upravljanja rizicima i
- nadzirati primjenu postupaka za prijavljivanje kršenja zakona ili unutarnja pravila ponašanja društva.

Odnosi s vanjskim revizorom

62. Revizijski odbor treba nadgledati proces odabira i imenovanja vanjskog revizora u skladu sa zakonskim zahtjevima te dati preporuke nadzornom odboru za izbor vanjskog revizora i uvjetima za njegovo imenovanje.

63. Revizijski odbor treba se složiti oko godišnjeg radnog plana s vanjskim revizorom uključujući opseg i sadržaj aktivnosti koji će biti podvrgnuti reviziji. Revizijski odbor se po potrebi mora sastati s vanjskim revizorom da bi raspravili o pitanjima koja su identificirana tijekom revizije i da bi nadgledao kvalitetu pruženih usluga.

64. Revizijski odbor mora nadgledati neovisnost i objektivnost vanjskog revizora te odobriti politiku o dozvoljenim nerevizorskim uslugama koje pruža vanjski revizor i nadgledati provedbu te politike.

Upravljanje rizicima i unutarnja kontrola

65. Revizijski odbor mora najmanje jednom godišnje ocijeniti djelotvornost upravljanja rizicima i sustava unutarnje kontrole kao cjeline te po potrebi dati preporuke nadzornom odboru i upravi društva.
66. Društvo mora održavati djelotvoran sustav upravljanja rizicima koji je adekvatan za njegove ciljeve, veličinu i razmjernost djelatnosti. Sustav mora uključivati procedure koji osiguravaju pouzdano prepoznavanje rizika, mjerenje, odgovore, prijavljivanje i nadziranje te mora obuhvatiti vanjske rizike s kojima se društvo suočava, kao i financijske i operativne rizike. Društvo mora odrediti jasne unutarnje odgovornosti za održavanje sustava upravljanja rizicima. Osobe odgovorne za sustav moraju održavati blizak kontakt s revizijskim odborom.
67. Društvo mora ustanoviti funkciju unutarnje revizije odgovornu za nadziranje djelotvornosti sustava unutarnje kontrole, uključujući upravljanje rizicima. Revizijski odbor treba se s unutarnjim revizorom složiti oko godišnjega radnog plana koji mora potvrditi nadzorni odbor, zaprimati izvješća unutarnjeg revizora i nadzirati provedbu njegovih preporuka.
68. Revizijski odbor mora nadzornom odboru preporučiti imenovanje ili razrješenje voditelja funkcije unutarnje revizije. Ako u društvu ne postoji funkcija unutarnje revizije, Revizijski odbor mora jednom godišnje ocijeniti potrebu za tom funkcijom u sklopu svoje ocjene sustava unutarnje kontrole.

Prijava nepravilnosti

69. Uprava mora, uz prethodno odobrenje nadzornog odbora, usvojiti i objaviti postupak za prijavljivanje kršenja zakona ili unutarnjih pravila društva, stvarnih ili kad postoji sumnja da je počinjeno kršenje. Postupkom se mora osigurati da radnici ili vanjski dionici ne trpe negativne posljedice ako prijave sumnjivo ponašanje.
70. Uprava mora odmah izvijestiti nadzorni odbor o svim nepravilnostima uočenima putem ovog postupka i dogovoriti mjere koje trebaju biti provedene. Revizijski odbor mora najmanje jednom godišnje ocijeniti djelotvornost postupka i njegovu primjenu.

8. POGLAVLJE: OBJAVLJIVANJE I TRANSPARENTNOST

Svrha

Dioničarima i potencijalnim ulagateljima potreban je pristup redovitim i pouzdanim informacijama kako bi procijenili rezultate i vodstvo društva, jer u suprotnom nemaju jasnu osnovu na temelju koje mogu donositi odluke o ulaganju. Nedovoljne ili nejasne informacije mogu društvima otežati privlačenje ulaganja ili zadržavanje podrške ulagatelja.

Otvorenost i transparentnost također su važne ako društva žele imati konstruktivne odnose s važnim dionicima, čija je kontinuirana naklonost ključna za dugoročni uspjeh društva.

Načela

M. Društvo će osigurati da dioničari i drugi dionici imaju jednostavan i nediskriminirajući pristup informacijama o vlasničkoj strukturi društva, uređenju korporativnog upravljanja te financijskim i operativnim rezultatima.

N. Nadzorni odbor i uprava zajednički su odgovorni za točnost i cjelovitost financijskih i drugih informacija koje društvo objavi.

Odredbe

Korištenje mrežnim stranicama društva

71. Društvo se mora koristiti svojim mrežnim stranicama kao glavnim medijem za objavljivanje informacija koje su od interesa dioničarima, potencijalnim ulagateljima i drugim dionicima, uključujući sve podatke koje društvo mora objaviti u skladu sa zakonom, pravilima o uvrštenju i vlastitom statutu.

72. Informacije koje moraju biti dostupne bez naknade i kojima se može lako pristupiti putem mrežnih stranica moraju uključivati:

- godišnje izvješće društva
- polugodišnja i tromjesečna izvješća i druga financijska izvješća
- informacije o pravilima djelovanja, sastavu i članovima nadzornog odbora i njegovih odbora te uprave
- statut društva
- politike društva o društvenom utjecaju i utjecaju na okoliš, ljudskim pravima, mitu i korupciji
- unutarnja pravila društva i način prijavljivanja nepravilnosti
- podatke o uzajamnom držanju dionica gdje je uključeno društvo
- detalje o promjenama u držanju dionica članova nadzornog odbora i uprave, ostalih osoba koje obavljaju rukovoditeljske dužnosti te osoba koje su s njima usko povezane, a koji se moraju prijaviti prema mjerodavnim zakonima i drugim propisima, te transakcijama s povezanim stranama

- godišnje izvješće o primicima
- kalendar događaja unutar idućih dvanaest mjeseci, uključujući datume glavne skupštine, objave rezultata, isplate dividendi i konferencija za ulagatelje
- sve materijale povezane sa sjednicama glavne skupštine, uključujući odluke sa sjednica i
- kontakt podaci osobe za odnose s ulagateljima.

73. Društvo mora osigurati da su informacije na mrežnim stranicama aktualne i objavljene unutar rokova propisanih zakonom i propisima. Svi podaci na mrežnim stranicama moraju biti dostupne bez naknade i bezuvjetno na hrvatskom i engleskom jeziku.

Godišnje izvješće

74. Uz podatke koje su društva obvezna objavljivati u skladu sa zakonom i Pravilima Zagrebačke burze, godišnje izvješće mora uključivati:

- evidenciju o prisutnosti svakog člana sjednicama nadzornog odbora
- detalje o svim dionicama i ostalim financijskim instrumentima društva koje drže članovi nadzornog odbora i uprave, a za koje postoji obveza prijave prema mjerodavnim zakonima i propisima, te u drugim društvima čije je poslovanje u konkurenciji s poslovanjem društva
- detalje o svim ugovorima i sporazumima između članova nadzornog odbora i društva te svim transakcijama između povezanih strana
- rezultate ocjenjivanja nadzornog odbora u vezi s njegovom djelotvornošću i djelotvornošću aranžmana za suradnju s upravom i
- izvješće o radu svakog odbora nadzornog odbora, uključujući podatke o broju održanih sastanaka, članovima odbora i evidenciji njihove prisutnosti.

9. POGLAVLJE: DIONIČARI I GLAVNA SKUPŠTINA

Svrha

Obveza djelovanja u najboljem dugoročnom interesu društva, a ne užem interesu određenih pojedinaca ili subjekata zahtijeva od članova uprave i nadzornog odbora da prilikom donošenja odluka uzmu u obzir nazore svih dioničara i utjecaj odluka na sve dioničare. Stoga je važno osigurati da svi dioničari, bez obzira na veličinu njihovih udjela, imaju jednaku priliku uključiti se u raspravu s društvom i izraziti svoje mišljenje glasanjem na glavnoj skupštini.

Ulagatelji pridaju veliku važnost pristupu informacijama i glasačkim pravima te nije vjerojatno da će ulagati u društva za koja vjeruju da će pokušati ograničiti njihovu mogućnost da procjene rezultate ili upravljanje društvom ili koja će stvarati prepreke njihovim glasačkim pravima.

Načelo

O. Društvo će poduzeti mjere da bi osiguralo jednako postupanje prema svim dioničarima kako bi imali pristup društvu i mogli u potpunosti sudjelovati na glavnoj skupštini te će ukloniti prepreke njihovu sudjelovanju.

Odredbe

Odnosi s dioničarima

75. Društvo mora osigurati da svi dioničari, bez obzira na broj ili rod dionica koje drže, imaju jednak pristup informacijama o društvu i o tome kako mogu izvršavati i štiti svoja prava.
76. Društvo mora ustanoviti učinkovite formalne mehanizme da bi osiguralo manjinskim dioničarima da postavljaju pitanja izravno predsjedniku uprave i predsjedniku nadzornog odbora. Pojednostosti o funkcioniranju tih mehanizama moraju biti dostupne bez naknade na mrežnim stranicama društva.
77. Društvo mora odrediti pojedinca koji će u odnosu na sve dioničare biti osoba za kontakt za odnose s ulagateljima, a čije dužnosti moraju uključivati brz odgovor na zahtjeve za informacijama. Podaci za kontakt ove osobe moraju biti dostupni bez naknade na mrežnim stranicama društva.

Glavna skupština

78. Društvo ne smije ni na koji način ograničiti mogućnost dioničara da sazovu glavnu skupštinu, da sudjeluju na njoj ili da dodaju stavke na dnevni red, osim onih ograničenja predviđenih u zakonu ili Pravilima Zagrebačke burze.
79. Društvo mora svim dioničarima pružiti mogućnost da ostvaruju svoje pravo glasa putem punomoćnika ili elektronički i neće postaviti nikakva ograničenja te

mogućnosti osim ograničenja predviđenih u zakonu ili Pravilima Zagrebačke burze. Objašnjenje drugih načina na koji dioničari mogu izvršavati svoje pravo glasa mora biti navedeno u dokumentima za glavnu skupštinu.

80. Društvo mora osigurati da je obavijest o održavanju glavne skupštine izdana najkasnije 30 dana prije dana njezina održavanja. Dnevni red, odluke i svi drugi materijali potrebni za skupštinu trebali bi istodobno biti dostupni na mrežnim stranicama društva. Svi dokumenti moraju biti na hrvatskom i engleskom jeziku.
81. Predsjednik i zamjenik predsjednika nadzornog odbora, predsjednici odbora nadzornog odbora i svi članovi uprave trebaju biti prisutni na glavnoj skupštini te biti spremni odgovoriti na pitanja dioničara. Vanjski revizor treba biti prisutan na glavnoj skupštini na kojoj se predstavljaju financijski izvještaji.
82. Društvo mora bez odgode učiniti dostupnima bez naknade odluke glavne skupštine na svojim mrežnim stranicama. U roku od 30 dana društvo mora na svojim mrežnim stranicama učiniti dostupnima bez naknade odgovore na pitanja postavljena na glavnoj skupštini.

10. POGLAVLJE: DIONICI I KORPORATIVNA DRUŠTVENA ODGOVORNOST

Svrha

Odgovorno vođenje poslovanja koje pokazuje da se društvu može vjerovati da će djelovati pošteno i etično preduvjet je za dugoročni uspjeh. Prilikom donošenja odluka o strategiji i poslovnom planu društva uprava i nadzorni odbor trebaju razmotriti utjecaj predloženih mjera na dionike, okoliš i zajednicu, kao i na ugled društva.

Radnici društva te drugi dionici, kao što su klijenti, dobavljači, javne vlasti i lokalne zajednice, zainteresirani su za aktivnosti društva. Redovita interakcija s ovim dionicima može pomoći društvu da shvati njihove stavove i brige te pružiti priliku da na pozitivan način izloži svoju poziciju.

Načela

P. Nadzorni odbor i uprava osigurat će da strategija društva uzima u obzir potencijalni učinak aktivnosti na okoliš i zajednicu te da politike, kultura i vrednote društva potiču etično ponašanje, poštovanje ljudskih prava te pogodno i stimulatивно radno okruženje

Q. Nadzorni odbor i uprava osigurat će redovit dijalog između društva i glavnih dionika.

Odredbe

Korporativna društvena odgovornost

83. Nadzorni odbor i uprava moraju usuglasiti i usvojiti politike vezane uz:

- procjenu učinka aktivnosti društva na okoliš i zajednicu te upravljanje s time povezanim rizicima
- očuvanje ljudskih prava i prava radnika i
- sprječavanje i sankcioniranje mita i korupcije.

Ove politike moraju biti dostupne bez naknade na mrežnim stranicama društva.

84. Kada uprava od nadzornog odbora traži odobrenje važnih odluka, popratni dokumenti trebaju objasniti na koji je način preporučena mjera u skladu s ovim politikama.

Uključenost dionika

85. Nadzorni odbor i uprava moraju zajednički identificirati koga smatraju ključnim dionicima u odnosu na društvo. Uprava mora osigurati postojanje učinkovitih

mehanizama za redovitu interakciju s tim dionicima, kao i za informiranje nadzornog odbora o rezultatima tih komunikacija.

86. Nadzorni odbor mora imati pravo organizirati sastanke s vanjskim dionicima kada smatra da je to nužno za bolje razumijevanje pitanja važnih za društvo, uključujući mišljenja o rezultatima i ugledu društva. Predsjednik uprave mora biti unaprijed obaviješten o tim komunikacijama.
87. U ovlaštenjima svakog odbora nadzornog odbora mora biti predviđeno u koje svrhe predsjednik odbora može komunicirati izravno s dionicima te koju je proceduru potrebno pratiti.

DODATAK A: DEFINICIJE

Neovisnost članova nadzornog odbora

Član nadzornog odbora ili jednog od njegovih odbora ne može se klasificirati kao neovisan:

- ako je značajni dioničar ili član skupine značajnih dioničara; ako predstavlja značajnog dioničara ili skupinu značajnih dioničara, ili ako je bračni drug, bliski srodnik ili srodnik po tazbini značajnih dioničara
- ako je u posljednje tri godine bio član uprave društva ili bilo kojeg povezanog društva ili ako je bračni drug, bliski srodnik ili srodnik po tazbini bilo kojeg člana uprave
- ako je u posljednje tri godine bio radnik društva ili bilo kojeg ovisnog ili povezanog društva
- ako je imenovan za predstavnika radnika
- ako prima druge isplate od društva, osim naknada primljenih za izvršavanje dužnosti člana nadzornog odbora
- ako je ili ako je u posljednje tri godine bio u bilo kakvom značajnom poslovnom odnosu s društvom ili njegovim povezanim društvima, izravno ili neizravno kao partner, dioničar, član nadzornog odbora ili uprave ili član višeg rukovodstva organizacije koja ima znatne poslovne odnose s društvom
- ako je ili ako je u posljednji tri godine bio partner ili radnik u revizorskom društvu koje provodi ili je provodilo revizorske ili nerevizorske usluge društvu ili povezanim društvima
- ako ima znatne odnose s članovima uprave društva preko njihove uključenosti u druga društva, tijela ili organizacije ili
- ako je bio član nadzornog odbora više od 12 godina.

Nadzorni odbor koji je u potrazi za neovisnim članovima trebao bi se ovim definicijama koristiti za inicijalnu procjenu neovisnosti. Na mogućnosti kandidata da učinkovito i neovisno pridonese nadzornom odboru također će utjecati faktori kao što su njihova prijašnja iskustva, njihov karakter i osobne vrijednosti. Prilikom procjene kandidata odbor za imenovanja treba uzeti u obzir ove čimbenike.

Značajni dioničari i udjeli

Pojedinac ili pravna osoba koja izravno ili neizravno drži 5 % ili više udjela društva smatra se značajnim dioničarom. Ova definicija mora se primjenjivati kod procjene neovisnosti nadzornog odbora i članova njegovih odbora te kandidata za imenovanje u nadzorni odbor ili njegove odbore, kao i kod ocjene drži li neki od članova nadzornog odbora ili uprave više od dozvoljenog broja dionica u konkurentskim društvima.

DODATAK B: PRIMJENA KODEKSA NA DRUŠTVA S MONISTIČKIM USTROJEM

Društva koja imaju jedinstveni upravni odbor (društva s monističkim ustrojem) također su dužna primjenjivati Kodeks i izvještavati o njegovoj primjeni putem popunjavanja godišnjeg upitnika usklađenosti.

Kod primjene Kodeksa društva s upravnim odborom tumačit će odredbe na sljedeći način:

- odredbe koje upućuju skupno na nadzorni odbor i upravu treba tumačiti kao da se odnose na upravni odbor
- odredbe koje upućuju samo na nadzorni odbor treba tumačiti kao da se odnose na neizvršne direktore, a one koje upućuju na predsjednika nadzornog odbora kao da se odnose na predsjednika upravnog odbora
- odredbe koje upućuju samo na upravu treba tumačiti kao da se odnose na izvršne direktore, a one koje upućuju na predsjednika uprave kao da se odnose na glavnog izvršnog direktora.

Određene iznimke od ovih tumačenja sadržane su u 3., 4. i 5. poglavlju Kodeksa.

Iznimke

U 4. poglavlju Kodeksa koje se odnosi na nadzorni odbor i njegove odbore sljedeće upućivanje na nadzorni odbor mora se tumačiti kao da se odnosi na cjelokupni upravni odbor:

- odredbe 20. i 21. (o sastavu odbora)
- odredbe 24. i 26. (o odborima nadzornog)
- odredba 31. (o učestalosti i način održavanja sjednica)
- odredbe 34. i 35. (o kvaliteti i pravodobnosti informacija)
- odredbe 37. i 38. (o obuci i razvoju) i
- odredbe 39., 40. i 41. (o ocjenjivanju odbora).

U 5. poglavlju Kodeksa, u djelu koji se odnosi na upravu, odredba 44. (o dužnosti vodećeg poduzeća za grupu) mora se tumačiti kao da se odnosi na cjelokupni upravni odbor.

Društva s jedinstvenim upravnim odborom nisu dužna postupati u skladu s odredbom 43. (pravila postupanja), odredbom 45. (sastav), odredbama 48. i 49. (ocjenjivanje uprave i suradnja s nadzornim odborom).

Dodatne odredbe

Nekoliko je dodatnih odredbi koje su primjenjive samo na društva s jedinstvenim upravnim odborom. Ove odredbe imaju jednak status kao sve druge odredbe Kodeksa i društva s upravnim odborom moraju ih se pridržavati ili objasniti zašto ih se ne pridržavaju. Ova društva nisu obvezna pridržavati se ili objasniti zašto se pridržavaju odgovarajućih odredbi koje se odnose samo na društva koja imaju nadzorni odbor i upravu, a koja su označena u nastavku teksta.

Odredba 87. (zamjenjuje odredbe 1. i 2.)

Statut društva i drugi unutarnji dokumenti moraju jasno utvrditi ovlaštenja upravnog odbora i pitanja o kojima odlučuje. Ova pitanja uključuju sve važnije odluke koje utječu na strategiju društva, troškove, izloženost riziku i ugled. Statut društva mora biti dostupan bez naknade na mrežnim stranicama društva.

Odredba 88. (zamjenjuje odredbu 16.)

Kod predlaganja kandidata za izbor u upravni odbor glavnoj skupštini društvo mora pružiti sljedeće informacije:

- životopis kandidata, koji objašnjava njihove vještine, znanja, obrazovanje i iskustvo zbog kojih će biti djelotvorni članovi upravnog odbora
- hoće li kandidat biti izvršni ili neizvršni član upravnog odbora i
- ostale aktivnosti kandidata, uključujući članstvo u nadzornom odboru ili upravi drugih društava.

Za predložene neizvršne članove društvo mora također pružiti informacije:

- o svim odnosima između kandidata i društva ili osoba povezanih s društvom i
- o tome je li kandidat predložen kao neovisan član; i ako jest, zašto društvo smatra da je kandidat neovisan.

Odredba 89. (zamjenjuje odredbe 19. i 41.)

Osim posebnih funkcija utvrđenih u ovom Kodeksu, odgovornosti upravnog odbora moraju uključivati:

- razvijanje i provođenje strategije i poslovnih planova društva
- upravljanje aktivnostima i resursima društva
- određivanje i provođenje vrednota i etike društva
- imenovanje i opozivanje članova višeg rukovodstva i nadgledanje njihovih rezultata i načina na koji izvršavaju svoje dužnosti
- provođenje djelotvornog sustava unutarnje kontrole i upravljanja rizikom i
- održavanje konstruktivnih veza sa svim dioničarima i s važnim dionicima.

Odredba 90. (zamjenjuje odredbu 22.)

Najmanje polovica članova upravnog odbora moraju biti neizvršni direktori, od kojih većina mora biti neovisna. Od predsjednika i zamjenika predsjednika najmanje jedan mora biti neovisan. Ista osoba ne smije istodobno imati položaj predsjednika upravnog odbora i glavnog izvršnog direktora.

Odredba 91. (zamjenjuje odredbu 25.)

U slučaju da u upravnom odboru sjedi manje od pet neizvršnih direktora, funkcije odbora za imenovanje i odbora za primitke može izvršavati jedan odbor.

Odredba 92. (zamjenjuje odredbu 31.)

Izvršni direktori ne bi trebali biti prisutni na sjednicama upravnog odbora ili njegovih odbora u kojima neizvršni direktori raspravljaju o njihovim rezultatima ili primicima. Osobe koje nisu članovi odbora upravnog odbora mogu sudjelovati na sjednicama odbora samo na poziv odbora.

DODATAK C: POPIS PRAVNIH IZVORA I PRAVILA BURZE

Osim dobrih praksi upravljanja utvrđenih u ovom Kodeksu, društva moraju postupati prema primjenjivom domaćem i europskom zakonodavstvu, kao i prema pravilima o uvrštenju Zagrebačke burze. Bez obzira na razinu usklađenosti postupanja s Kodeksom, društva su dužna postupati u skladu sa zakonskim odredbama.

Ovaj popis uključuje primjenjive pravne izvore koji uređuju pitanja obuhvaćena u označenim poglavljima Kodeksa. Svako je društvo dužno osigurati usklađenost sa zakonom i pravilima burze.

Popis pravnih izvora**A. Nacionalno zakonodavstvo**

1. Zakon o trgovačkim društvima (Narodne novine 111/1993, 34/1999, 121/1999, 52/2000, 118/2003, 107/2007, 146/2008, 137/2009, 111/2012, 125/2011, 68/2013, 110/2015)
2. Zakon o računovodstvu (Narodne novine 78/2015, 134/2015, 120/2016, 116/2018)
3. Zakon o tržištu kapitala (Narodne novine 65/2018)
4. Zakon o zaštiti prijavitelja nepravilnosti (Narodne novine 17/2019)
5. Zakon o reviziji (Narodne novine 127/2017)

B. Izravno primjenjivo zakonodavstvo Europske unije

1. Uredba (EU) br. 537/2014 Europskog parlamenta i Vijeća od 16. travnja 2014. o posebnim zahtjevima u vezi zakonske revizije subjekata od javnog interesa i stavljanju izvan snage Odluke Komisije 2005/909/EZ
2. Uredba (EU) br. 596/2014 Europskog parlamenta i Vijeća od 16. travnja 2014. o zlouporabi tržišta (Uredba o zlouporabi tržišta) te stavljanju izvan snage Direktive 2003/6/EZ Europskog parlamenta i Vijeća i direktiva Komisije 2003/124/EZ, 2003/125/EZ i 2004/72/EZ
3. Uredba Komisije (EZ) br. 809/2004 od 29. travnja 2004. o provedbi Direktive 2003/71/EZ Europskog parlamenta i Vijeća u pogledu informacija koje sadrže prospekti te o njihovom obliku, upućivanju na informacije i objavljivanju takvih prospekata i distribuciji oglasa
4. Uredba Komisije (EZ) br. 1287/2006 od 10. kolovoza 2006. o provedbi Direktive 2004/39/EZ Europskog parlamenta i Vijeća u vezi s obvezom vođenja evidencija investicijskih društava, izvještavanjem o transakcijama, transparentnosti tržišta, uvrštavanjem financijskih instrumenata za trgovanje i određenim pojmovima za potrebe navedene Direktive

Pravni izvori povezani s Poglavljima Kodeksa

1. poglavlje: Vodstvo

- Zakon o trgovačkim društvima, Dio drugi, Glava IV., Odjeljak 5. (Organi društva)

2. poglavlje: Dužnosti članova uprave i nadzornog odbora

- Zakon o trgovačkim društvima, Dio drugi, Glava IV., Odjeljak 5. (Organi društva)

3. poglavlje: Imenovanje članova uprave i nadzornog odbora

- Zakon o trgovačkim društvima, Dio drugi, Glava IV., Odjeljak 5. (Organi društva)

4. poglavlje: Nadzorni odbor i njegovi odbori

- Zakon o trgovačkim društvima, Dio drugi, Glava IV., Odjeljak 5. (Organi društva)

5. poglavlje: Uprava

- Zakon o trgovačkim društvima, Dio drugi, Glava IV., Odjeljak 5. (Organi društva)

6. poglavlje: Nagrađivanje članova nadzornog odbora

- Zakon o trgovačkim društvima, Dio drugi, Glava IV., Odjeljak 5. (Organi društva)

7. poglavlje: Rizik, unutarnja kontrola i revizija

- Zakon o trgovačkim društvima, Dio drugi, Glava IV., Odjeljak 5. (Organi društva)
- Zakon o reviziji, Poglavlje VI. (Obavljanje revizorskih usluga), Poglavlje VII. (Revizijski odbor)
- Zakon o zaštiti prijavitelja nepravilnosti
- Uredba (EU) br. 537/2014
- Uredba (EU) br. 596/2014

8. poglavlje: Objavljivanje i transparentnost

- Zakon o trgovačkim društvima, Dio drugi, Glava IV., Odjeljak 5. (Organi društva)
- Zakon o tržištu kapitala, Dio treći, Glava II., Poglavlje IV. (Objavljivanje i pristup propisanim informacijama)
- Zakon o tržištu kapitala, Dio treći, Glava II., Poglavlje II. (Obveze izdavatelja)
- Zakon o računovodstvu, Poglavlje VIII. (Godišnje izvješće)
- Uredba (EU) br. 596/2014

9. poglavlje: Dioničari i glavna skupština

- Zakon o trgovačkim društvima, Dio drugi, Glava IV., Odjeljak 5. (Organi društva)
- Zakon o tržištu kapitala, Dio treći, Glava I.I, Poglavlje II. (Obveze izdavatelja)

10. poglavlje: Dionici i korporativna društvena odgovornost

- Zakon o trgovačkim društvima, Dio drugi, Glava IV., Odjeljak 5. (Organi društva)

Zakonodavne promjene

Konačna verzija Kodeksa izrađena je s obzirom na stanje u hrvatskom zakonodavstvu u proljeće 2019. godine.

U slučaju izmjena zakonodavnog ili regulatornog okvira ili u slučaju stupanja na snagu novih pravnih izvora koji bi određena pitanja obuhvaćena Kodeksom uređivali detaljnije ili drugačije, takve odredbe zakona imat će prednost pred Kodeksom, a Kodeks će se primjenjivati na odgovarajući način. U takvim situacijama svrhe navedene u Kodeksu bit će polazna točka za ispravnu primjenu Kodeksa s obzirom na novosti u zakonodavstvu.

Društva će se pobrinuti da su pravodobno obaviještena o svim zakonodavnim promjenama koje se tiču njihove poslovne djelatnosti.

Zakonsko uređenje određenih sektora

Osim navedenih pravnih izvora, društva koja obavljaju određene regulirane djelatnosti moraju biti usklađena sa zakonodavstvom koje je primjenjivo na njihovu glavnu poslovnu djelatnost ili na vrstu društva. Primjerice, to će biti društva koja obavljaju bankarske djelatnosti, investicijske usluge odnosno društva od javnog interesa. U slučajevima u kojima posebni zakoni uređuju određena pitanja obuhvaćena Kodeksom takve zakonske odredbe imat će prednost pred primjenom Kodeksa.

Pravila o uvrštenju

- 1. Pravila Zagrebačke burze** (posljednje izmjene 1. siječnja 2019.)
- 2. Trgovinski priručnik Zagrebačke burze** (posljednje izmjene 1. siječnja 2019.)
- 3. Priručnik za održavatelje tržišta Zagrebačke burze** (posljednje izmjene 1. siječnja 2019.)